

Kok

ik gezegd dat dit misschien erg restrictief lijkt maar dat het minder restrictief is. Het gaat immers om werkelijk dwingend noodzakelijke uitzonderingen. In enkele gevallen van twijfel zou zelfs nog sprake kunnen zijn van inzage, waarbij nadere afspraken worden gemaakt over het gebruik van het ter beschikking gestelde materiaal. Dat was de zin van mijn opmerking terzake.

De tweede vraag van de heer Rosenmöller over de bruikbaarheid van de opvattingen vanuit de fractie van D66, laat zich waarschijnlijk voor de Kamer zelf beter beantwoorden op het moment dat de Kamer onze voorstellen over de precieze formulering van de opdracht heeft ontvangen. U zult, hoop ik, begrip hebben voor het feit dat het kabinet in deze laatste paar dagen in alle zorgvuldigheid, ondanks de begeleidende publiciteit, een eindafweging wil maken, daarop de Kamer informeert en daarna op basis van de voorliggende stukken met de Kamer nader van gedachten wisselt, zo de Kamer dat wenst, hetgeen ongetwijfeld het geval zal zijn.

Vragen van het lid Schutte aan de staatssecretaris van Justitie over de Nationale teleloterij.

□

De heer **Schutte** (GPV): Deelneming aan kansspelen blijft een gok. Enkele jaren geleden was de Postcodeloterij in opspraak en nu gaat het om de Nationale teleloterij.

Als ik de persberichten mag geloven, is deze loterij op een groot fiasco uitgelopen. De reeks televisie-uitzendingen werd halverwege beëindigd, er zijn kosten gemaakt en over de mogelijke opbrengsten worden processen gevoerd. Het goede doel lijkt het nakijken te hebben.

Voor de teleloterij is indertijd een vergunning verleend door de staatssecretaris. Aan wie, voor welk doel? Is toen ook onderzocht of de vergunningaanvragende instantie te goeder naam en faam bekend stond? Was toen duidelijk hoe de verhouding geregeld was tussen de vergunninghouder, de instellingen die zouden delen in de opbrengst en het commercieel bedrijf dat voor de uitvoering zou zorgdragen? Heeft de staatssecretaris ook actie onderno-

men toen er signalen kwamen dat de loterij op een mislukking dreigde uit te lopen?

Kan de staatssecretaris duidelijkheid verschaffen, hoe het er nu precies voorstaat met deze loterij? Is de financiële verantwoording al binnen? Zo nee, wanneer had deze binnen moeten zijn en wanneer komt zij nu?

Voorzitter! De wet geeft de staatssecretaris het recht te beslissen over het verlenen van vergunning voor landelijke kansspelen. Zo'n vergunningverlening moet met grote zorgvuldigheid gebeuren. Zeker als een nieuwe en tamelijk onbekende organisatie de burgers oproept te geven voor een goed doel, moeten de burgers erop kunnen vertrouwen dat de vergunning van Justitie staat voor betrouwbaarheid en integriteit. Het lijkt erop dat in dit geval, door welke oorzaak dan ook, dit beeld van betrouwbaarheid ten onrechte is gewekt. Ik vraag de staatssecretaris de Kamer over de gang van zaken maximale duidelijkheid te verschaffen. Als dat niet volledig kan op dit moment, dan graag uitgebreider in een later stadium.

□

Staatssecretaris **Schmitz**: Voorzitter! Voor de teleloterij, waarover de heer Schutte vragen heeft gesteld, is vergunning aangevraagd door de stichting Childright Worldwide. Het gaat om een zeer betrouwbare stichting, ook als men de namen van de oprichters ziet. Het is een groep van mensen die tot doel heeft het inzetten van Nobelprijswinnaars ter verbetering van het lot van kinderen in extreem moeilijke omstandigheden. Er zitten klinkende namen in het bestuur, namen van mensen die zich actief voor dit doel willen inzetten.

De stichting is opgericht in maart 1994. In december 1994 heeft men een vergunning gekregen van het ministerie van Justitie. Het ministerie toetst een dergelijke vergunning voor een eenmalige actie overeenkomstig de Wet op de kansspelen enerzijds op het doel, het algemeen belang dat met de actie wordt beoogd, en anderzijds op de zakelijke gegevens, met name het feit of de begroting acceptabel is en voldoet aan de eisen die de Wet op de kansspelen eraan stelt. Die toetsing heeft plaatsgevonden.

Er is vergunning aangevraagd voor een televisieactie van veertien

weken. Deze actie is niet halverwege beëindigd; de veertien weken zijn vol gemaakt. Men had hoge verwachtingen: 200.000 deelnemers per week, dus in totaal 2,8 miljoen deelnemers. Feitelijk zijn het er slechts 833.000 geweest. Lopende de actie heeft men samenwerking gezocht met andere organisaties die tot doel hebben het lot van kinderen te verbeteren en met name kinderexploitatie en -handel tegen te gaan, zoals de stichting Wereldkinderen, de stichting Red het kind en het Lilianefonds, alle zeer goed bekendstaande organisaties.

Men verwachtte een bruto-opbrengst van 7 mln. en een netto-opbrengst van 4,2 mln. Men heeft verlenging van de actie gevraagd, maar het ministerie van Justitie heeft die verlenging niet toegestaan. De actie is geëindigd en juni van dit jaar zijn ons de voorlopige financiële afrekeningen toegezonden. Het positieve resultaat bedroeg netto 1,9 mln. Dat is dus aanzienlijk minder dan 4,2 mln., maar nog steeds een positief resultaat. Voor de 1,9 mln. heeft men acties gefinancierd. Een bedrag van 1,5 mln. is besteed aan een campagne tegen kinderexploitatie via advertenties en televisiespotjes. Een dikke f 300.000 is besteed aan kleinere projecten tegen kinderexploitatie, zoals een hoorzitting in India, een rapport over kinderprostitutie en dergelijke.

Inmiddels bestaat een zakelijk verschil van mening tussen de organisatoren van de actie en de producent, Play TV, een Zweeds bedrijf. Beide zeggen dat ze een vordering op de ander hebben. Dit geschil wordt verder uitgezocht. De voorlopige afrekening heeft men in juni verzonden. Wij hebben op 25 september jl. een brief verzonden waarin wordt verzocht om binnen een maand opening van zaken te geven over het geschil met Play TV en de vorderingen die over en weer worden geclaimd. Ik zeg de Kamer graag toe dat zij zal worden geïnformeerd over de uitkomst.

□

De heer **Schutte** (GPV): Voorzitter! De staatssecretaris antwoordt dat de vergunning mede is verleend op basis van redelijke verwachtingen omtrent het verloop. Het resultaat lijkt echter heel anders te zijn. Nu de staatssecretaris tot de conclusie is

Schutte

gekomen dat zij goede verwachtingen kon hebben en dus een vergunning kon verlenen, blijft het de vraag waar zij haar onderzoek op heeft gebaseerd. Ik neem namelijk aan dat zij niet zal volstaan met alleen te kijken naar de goede naam van de mensen en de begroting die eraan toegevoegd is. Ik wees al op de oproep die ervan uitgaat naar de samenleving, als zo'n vergunning verleend wordt door het ministerie van Justitie. Men kan dan zeggen dat men dit mag doen van Justitie. Wat doet de staatssecretaris dus precies als zij met zo'n aanvraag wordt geconfronteerd?

Moet ik ook niet de conclusie trekken dat de markt voor dit soort loterijacties kennelijk kleiner is dan verwacht? Hoe kunnen wij anders verklaren dat zo'n actie met zoveel ophef toch zo'n relatief slecht resultaat oplevert? Moet je hieruit niet de les trekken dat je niet moet proberen om een markt voor dit soort zaken te kweken, maar hooguit moet voorzien in de gebleken behoefte? Leert deze ervaring niet dat bij het verlenen van dit soort vergunningen grote terughoudendheid, misschien zelfs wel groter dan tot nog toe, moet worden betracht?

Staatssecretaris **Schmitz**: Voorzitter! De verwachtingen worden inderdaad niet alleen op de namen gebaseerd, maar ook op de wijze waarop men de organisatie heeft ingezet. Het gaat er met name om of het doel waarvoor men de actie wil voeren, acceptabel is en of de begroting klopt. Niettemin moeten wij erkennen dat er voor deze actie een geringere belangstelling bij het publiek is dan destijds werd verwacht. Wij zijn onder meer in overleg met het Centraal bureau fondsenwerving over de vraag of er nog nadere samenwerking mogelijk is, daar waar dit bureau een steunwaardigheidsverklaring zou afgeven.

Er is overigens zeker sprake van terughoudendheid, zoals in de nota Kansspelen herijkt wordt bepleit, ook voor eenmalige acties. Dat is ook de reden waarom wij niet tot verlenging van die actie zijn overgegaan. Men had een verlenging met achttien weken gevraagd, maar dat hebben wij bewust niet toegestaan. In het recente verleden is een soortgelijke actie niet goed verlopen. Ik doel dan

op het Nationaal groenfonds. Wij zullen daarom verder nagaan hoe wij uiterste zorgvuldigheid kunnen betrachten. Niettemin denk ik dat deze toestand niet echt te voorkomen ware geweest. Verder wijs ik erop dat niet echt van een debacle in financiële zin sprake is. Men heeft een bescheiden positief resultaat behaald, maar veel bescheidener dan verwacht werd. Bij de organisaties bestaat dan ook terecht teleurstelling, omdat zij meenden hiervan te kunnen profiteren. Het vraagt echter zeker grote voorzichtigheid. In dat kader ben ik het met de heer Schutte eens.

De heer **Koekkoek** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik wil de staatssecretaris vragen wat voor controle vooraf gebruikelijk is, of die in dit geval heeft plaatsgevonden en of daarbij ook aan de orde is geweest de rol van het Zweedse bedrijf. Play TV is in Zweden zeer omstreden. Ik hoor hier graag een antwoord op.

De staatssecretaris wijst er terecht op dat wij, regering en Staten-Generaal, terughoudend willen zijn met loterijen. In dit verband wil ik haar vragen hoe zij het initiatief van staatssecretaris Nuis beoordeelt, om het gat in zijn begroting op te vullen door het houden van een loterij.

Staatssecretaris **Schmitz**: Voorzitter! Voorafgaand aan de vergunningverlening vindt controle plaats. Ik wijs de Kamer erop dat de vergunningverlener, in casu het ministerie van Justitie, een toezicht uitoefent dat, overeenkomstig de Wet op de kansspelen, gekarakteriseerd moet worden als afstandelijk. De vergunninghouder zelf blijft verantwoordelijk voor de gang van zaken en dus ook voor het in zee gaan met bepaalde bedrijven. Wij hebben verder geen toezicht uitgeoefend op dat bedrijf. Bij de financiële verantwoording achteraf moeten overigens wel accountantsverklaringen en dergelijke overgelegd worden. Dat zou dus kunnen betekenen dat wij achteraf zouden moeten constateren dat een en ander niet goed is gegaan. Wanneer de organisatie bonafide blijft en er niet echt van een verwijtbaarheids criterium sprake is, heeft het ministerie

op dat punt geen sanctiemiddelen in handen.

In antwoord op de tweede vraag van de heer Koekkoek kan ik zeggen dat ik weet dat staatssecretaris Nuis zeker gaarne middelen ter beschikking zou hebben voor de cultuur, wellicht meer middelen dan in de begroting staan. Ik meen dat er ooit in deze Kamer de suggestie is gedaan om dan maar een loterij te houden. Toen ik daarvan vernam, had ik er toch een tikkeltje moeite mee, daar wij net het debat over de nota Kansspelen herijkt achter de rug hadden. Voor het overige mag ik aannemen dat de heer Nuis een en ander in goed overleg met de Kamer zal bespreken.

De heer **Zijlstra** (PvdA): Ik begrijp dat er een zakelijk verschil van mening is tussen de organisatie en de producent. Het gaat om een bedrag van 1,9 mln., zijnde de uiteindelijke opbrengst. Wat betekent het nu als beide partijen het gaan uitvechten voor de rechter? Wat betekent dat voor degenen die het geld zouden ontvangen? Kan het een jaar, twee jaar duren voordat deze zaak tot een eind wordt gebracht?

Staatssecretaris **Schmitz**: Voorzitter! De stichting heeft een conflict met de producent. Dat is juist. Beide nemen een andere stelling in. De producent stelt nog geld van de stichting te krijgen en de stichting wil de producent voor de rechter dagen. Het geschil gaat overigens niet over 1,9 mln. Men heeft in het kader van de voorlopige afrekening gesteld dat het positief resultaat 1,9 mln. is. Dat heeft men ook uitgegeven aan acties. Men denkt dus nog gelden van de producent tegoed te hebben. Als de zaak voor de rechter zal komen, moeten wij de gevolgen daarvan afwachten. In het uiterste geval kan er natuurlijk sprake zijn van een faillissement van de stichting. Dat moeten wij afwachten. Vandaar dat wij de stichting hebben gevraagd om ons binnen een maand verder te informeren. Zoals gezegd, zal ik de Kamer op de hoogte houden.

De heer **De Graaf** (D66): Voorzitter! Ik ben blij van de staatssecretaris te

De Graaf

horen dat er kennelijk toch nog ruimte is geweest voor toekenning aan charitatieve instellingen na deze min of meer mislukte teleloterij. Ik vraag de staatssecretaris uitdrukkelijk of het bericht in Het Parool van gisteren dus niet klopt, dat een aantal organisaties nog steeds op hun toegezegde geld zitten te wachten. Is het gelet op de vele onduidelijkheden in deze zaak en wellicht in vergelijkbare zaken, niet verstandig om het college van toezicht te vragen hier eens nader naar te kijken en rapport daarover uit te brengen? Mits dat binnen de taakstelling van het college van toezicht valt, zou dat een heel goede zaak zijn.

Staatssecretaris **Schmitz**: Voorzitter! Naast het zoeken door de stichting naar samenwerking met de organisaties zoals genoemd, is er ook een begeleidingscommissie ingesteld die de opbrengsten zou gaan verdelen. Ik neem aan dat er verwachtingen zijn gewekt, maar dat zijn dan verwachtingen in de zin van: als de actie slaagt, mag die en die organisatie op zoveel rekenen. Dat betreft echter niet het wachten op geld dat men tegoeed heeft op basis van vastliggende afspraken.

Ik zal nagaan of het past in de doelstelling van het college van toezicht om het in dezen in te schakelen. De suggestie van de heer De Graaf lijkt mij in ieder geval zeer bruikbaar.

Aan de orde is de **eindstemming** over het wetsvoorstel **Wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek in verband met de bestuursorganisatie van en medezeggenschap in universiteiten (modernisering universitaire bestuursorganisatie) (24646)**.

(Zie vergadering van 8 oktober 1996.)

De **voorzitter**: Ik stel voor, de door de regering voorgestelde wijzigingen (stuk nr. 79) aan te brengen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

De heer **Lansink** (CDA): Voorzitter! Aan de universiteiten worden terecht hoge eisen gesteld, gisteren, vandaag en morgen. Anders gezegd, in 1970, het jaar van Veringa's WUB, in 1996, het jaar van Ritzens MUB, en in de jaren daarna. De tijd van het integrale management, een mooie vlag die de bestuurlijke lading van de nieuwe structuur niet echt dekt. De CDA-fractie heeft geen bezwaar tegen integraal management en evenmin tegen grotere flexibiliteit en meer slagvaardigheid en heeft dus geen bezwaar tegen zinnige aanpassingen van de bestuursstructuur. Voorwaarde is wel dat die aanpassingen essentiële kenmerken van de universitaire gemeenschap niet aantasten. Participatie en betrokkenheid zijn van wezenlijk belang voor alle geledingen, ook wanneer die geledingen in functie en verblijftijd van elkaar verschillen. De gevraagde flexibiliteit betreft, zo is tijdens het debat ook gebleken, vooral het wetenschappelijk en ondersteunend personeel. Rechtsposities en arbeidsvoorwaarden spelen daarbij een forsere rol dan het medebestuur via de verticale aanpak, vooral voor studenten.

De CDA-fractie heeft gepoogd via enkele wijzigingsvoorstellen vormen van medebestuur overeind te houden. Ook heb ik getracht om met een aanpassing van de considerans van het wetsvoorstel de strekking een zodanige inhoud te geven dat een verbinding kan worden gelegd tussen dat befaamde integraal management en het medebestuur, ook voor studenten. Die pogingen waren even tevergeefs als die van enkele andere fracties om het wetsvoorstel een democratischer aanzien te geven. Ik doel vooral op het experimenteerartikel van de heer Rabbae.

De **voorzitter**: Wilt u zich beperken tot de reden waarom u voor of tegen het wetsvoorstel bent?

De heer **Lansink** (CDA): Dit hoort daarbij. Ik heb nog één zin. Wie de wetsgeschiedenis beziet van het straffe begin tot het onnavolgbare einde, alsmede de weinig respectvolle wijze waarop minister Ritzen de inzet van de CDA-fractie tegemoet is getreden, zal begrijpen dat de CDA-fractie zich genoodzaakt ziet met veel overtuiging tegen het

wetsvoorstel te stemmen. Dat is een moeilijke stap, gelet op de loyaliteit aan de onderwijswetgeving in meer algemene zin. Echter, instemming is, omdat betrokkenheid in het geding is, teveel van het slechte.

De heer **Van Gelder** (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Universiteiten zijn er voor studenten en een verbetering van de studeerbaarheid is daarvoor essentieel. Ook om dat te bereiken, is een professioneler bestuur nodig. Een universiteit is meer dan een gewoon bedrijf. Mijn fractie heeft dit wetsvoorstel vooral beoordeeld op de vraag of voldoende recht werd gedaan aan de betrokkenheid van studenten en personeel bij het reilen en zeilen van de universiteit. Meer garanties waren wat ons betreft nodig. De amendementen van de PvdA terzake zijn aangenomen, evenals een aantal amendementen van D66 en de VVD. Inspraak bij benoemingen is nu geregeld. In opleidingsbesturen zullen studenten zitten en ook kan een student deel uitmaken van het faculteitsbestuur. De instellingen kunnen bovendien een beroep doen op een experimenteerartikel om een eigen weg te kunnen gaan. Dit zijn alle punten die de onevenwichtige bestuurlijke aanpak van het oorspronkelijke wetsvoorstel in een voor mijn fractie aanvaardbare richting hebben doen omslaan. Het komt er nu op aan hoe in de praktijk met de geboden mogelijkheden wordt omgegaan. Mijn fractie zal voor het wetsvoorstel stemmen.

De heer **Rabbae** (GroenLinks): Voorzitter! Mijn fractie stemt niet snel tegen een wetsvoorstel. Het gaat hier echter om een cruciaal wetsvoorstel inzake de democratisering van de universiteiten en met name de positie van de studenten daarin. Mijn fractie is tot het oordeel gekomen dat het wetsvoorstel helaas een uitklading betekent van de democratisering binnen universiteiten. Wij hebben gepoogd om middels een aantal amendementen deze ontwikkeling enigszins te corrigeren, maar helaas zonder steun van de minister en zeker ook zonder steun van PvdA, D66 en VVD. Dit betekent voor mijn fractie gewoon het afwijzen van dit voorstel.